

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Dubrovnik

KLASA: 041-01/22-03/11
URBROJ: 613-21-22-11
Dubrovnik, 20. rujna 2022.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Most
za 2021.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	4
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	4
	Sustav unutarnjih kontrola	6
	Planiranje	7
	Financijski izvještaji	8
III.	REVIZIJA ZA 2021.	18
	Ciljevi i područja revizije	18
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	18
	Metode i postupci revizije	19
	Nalaz za 2021.	20
	Provedba naloga i preporuka	27

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Mosta (dalje u tekstu: Stranka) za 2021.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2021. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- U okviru prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija) u poslovnim knjigama evidentiran je i u financijskim izvještajima iskazan povrat preostalih neutrošenih sredstava u iznosu od 181.545,00 kn s posebnih računa za financiranje troškova izborne promidžbe kandidata na izborima za općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihove zamjenike koje je Stranka predložila, umjesto u okviru prihoda od povezanih neprofitnih organizacija.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima (Izvještaju o prihodima i rashodima) evidentirani su i iskazani prihodi u iznosu manjem za 135.378,00 kn. Naime, povrat preostalih neutrošenih sredstava s posebnih računa za financiranje troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 481.482,00 kn nije priznat u prihode izvještajnog razdoblja (iako su bili raspoloživi u rujnu 2021.), dok su istodobno priznati prihodi u iznosu od 346.104,00 kn (od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 275.113,00 kn, iz proračuna jedinica lokalne i područne/regionalne samouprave u iznosu od 61.743,00 kn te iz državnog proračuna u iznosu od 9.248,00 kn), iako nisu bili raspoloživi (naplaćeni) u izvještajnom razdoblju.

Potraživanja za predujmove u iznosu od 840.257,00 kn evidentirana su u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima (Bilanca na dan 31. prosinca 2021.) na temelju knjigovodstvene isprave, odnosno temeljnice bez priložene vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije. Spomenuta potraživanja odnose se na sredstva plaćena dobavljačima za koja Stranka do konca godine nije zaprimila račune i koja su tijekom godine u poslovnim knjigama evidentirana zaduženjem žiroračuna i odobravanjem računa obveza prema dobavljačima, a koncem godine evidentirano je zaduženje računa potraživanja za predujmove u iznosu od 840.257,00 kn uz istodobno odobrenje računa obveza prema dobavljačima za iznos pretplate po spomenutom računu u jednakom iznosu (840.257,00 kn) te se ne može potvrditi jesu li sredstva utrošena za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada Stranke.

Potraživanja od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovito godišnje financiranje Stranke nisu evidentirana u poslovnim knjigama ni iskazana u financijskim izvještajima (Bilanci na dan 31. prosinca 2021.), iako je Stranka ostvarila pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna 55 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 141 vijećnika na temelju rezultata lokalnih izbora održanih u svibnju 2021. (točka 2. Nalaza)

- U Bilanci na dan 31. prosinca 2021. u okviru izvanbilančnih zapisa nisu iskazani vrijednosni papiri (zadužnica i bjanko-zadužnica) u ukupnom iznosu od 130.000,00 kn, kao dani instrumenti osiguranja plaćanja pri zaključivanju ugovora s jedinicom lokalne samouprave i trgovačkim društvom.

Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima ne sadrže podatke o razlozima većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine, iako je iz Izvještaja o prihodima i rashodima vidljivo da su prihodi za 2021. u odnosu na prethodnu godinu manji za 1.884.523,00 kn ili 24,0 % (između ostalog, u odnosu na prethodnu godinu značajnije smanjenje odnosi se na prihode iz državnog proračuna za 2.269.817,00 kn ili 41,2 %, dok su prihodi od članarina i članskih doprinosa veći za 255.588,00 kn ili 812,6 %). Istodobno su rashodi u odnosu na ostvarenje prethodne godine veći za 1.247.117,00 kn ili 20,6 %, od kojih su vrijednosno značajnije veći materijalni rashodi za 441.774,00 kn ili 12,4 %, rashodi za donacije (pomoći) za 421.754,00 kn ili 355,5 % te drugi rashodi za 405.545,00 kn ili 7 833,6 %. (točka 3. Nalaza)

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2021. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2021. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2021. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Svojstvo pravne osobe Stranka je stekla u siječnju 2013. upisom u Registar političkih stranaka pod nazivom Most nezavisnih lista. U prosincu 2020. Stranka je promijenila naziv u Most. Sjedište Stranke je Splitska 4, Metković.

Osnivački sabor donio je Program Stranke i Statut u studenome 2012. Sabor Stranke donio je izmjene Statuta u siječnju 2017. te Statutarnu odluku o izmjenama i dopunama Statuta Stranke (Narodne novine 131/20). Statutom su uređeni ciljevi i način djelovanja Stranke, suradnja s drugim političkim strankama i građanskim političkim inicijativama, članstvo, središnja tijela Stranke, teritorijalni ustroj i financiranje.

Stranka je politička organizacija koja okuplja pojedince koji prihvaćaju njezine političke ciljeve i način političkog djelovanja. Ciljevi Stranke, između ostalog, su zalaganje za sudjelovanje svih građana u društvenim procesima na svim razinama te upućivanje građana na pravo neposrednog ili posrednog upravljanja vlastitom državom; promicanje građanske svijesti o pravu svakodnevnoga utjecanja na izabranu vlast; poštovanje višestranačja u kojem demokratska vlast treba odražavati slobodnu volju većine građana; zalaganje za izgradnju demokratskoga sustava; za primjenu načela neposredne demokracije na svim razinama ustrojstva vlasti, uz što slobodniji i jednostavniji oblik ostvarivanja toga načela; poštovanje podjele vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu; promicanje shvaćanja da institucije postoje zbog čovjeka, a ne čovjek zbog institucija; zalaganje za pravo na informaciju i dijalog; promicanje prihvaćanja općega dobra kao cilja i kriterija prema kojemu se uređuje politički život; zalaganje za hrvatsko društvo u kojem se poštuju sloboda i ravnopravnost građana te njeguju odgovornost i istinoljubivost; promicanje pogleda na obitelj kao temelj društveno osjetljivog i uspješnoga gospodarstva te zdravog i demografski naprednoga društva; promicanje nacionalne i vjerske multikulturalnosti u hrvatskom društvu uvažavanjem drugoga u različitosti i njegovu vlastitu identitetu; zalaganje za kvalitetu i očuvanje javnih medija i drugih oblika javnih službi od nacionalnog interesa; zalaganje za očuvanje prirodnoga okoliša i prirodnih dobara te promicanje održivog razvitka hrvatskoga društva na prirodnim dobrima Republike Hrvatske; promicanje nenasilne i miroljubive metode u politici i njima se služiti. Način djelovanja Stranke ogleda se kroz svakodnevno sustavno i dosljedno ostvarenje njezina Programa, javno djelovanje putem organiziranja tribina, skupova i okruglih stolova koji su dostupni javnosti, konferencija za tisak, posredstvom javnih priopćenja i na druge dopuštene načine.

Pravilnikom o teritorijalnom ustrojstvenom obliku Stranke iz siječnja 2017. te Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o teritorijalnom ustrojstvenom obliku Stranke iz studenoga 2020. uređen je teritorijalni ustroj Stranke koji je usklađen s političko-teritorijalnim ustrojem Republike Hrvatske. Teritorijalni ustroj Stranke čine općinske, gradske i županijske koordinacije te regionalna suradnja navedenih ustrojstvenih oblika. Prema podacima iz Registra političkih stranaka, na 7. travnja 2022. Stranka ima tri županijske koordinacije (u Sisačko-moslavačkoj županiji, Zagrebačkoj županiji i Primorsko-goranskoj županiji), 16 gradskih koordinacija (Split, Vinkovci, Đakovo, Sisak, Petrinja, Kutina, Našice, Velika Gorica, Kaštela, Zaprešić, Čabar, Sveta Nedelja, Sveti Ivan Zelina, Rijeka, Osijek i Dubrovnik), dvije općinske koordinacije (Matulji i Podstrana) te dva ogranka u Metkoviću.

Središnja tijela Stranke su: Sabor, Glavni odbor, Predsjedništvo, Predsjednik, Potpredsjednici, Politički tajnik, Organizacijski tajnik, Nadzorni odbor i Klub mladih.

Sabor je najviše programsko i političko tijelo Stranke. Čine ga svi članovi Stranke, ako je, u skladu s evidencijom članova, broj članova Stranke manji od 500, a ako je broj članova veći od 500, Sabor čine županijski izaslanici s cijelog područja njezina djelovanja i članovi svih središnjih tijela Stranke te izabrani županijski koordinatori, koordinator Stranke za Grad Zagreb, kao i izabrani općinski i gradski koordinatori Stranke. Sabor donosi Statut, Program Stranke i Poslovnik Sabora, utvrđuje temeljne smjernice politike Stranke, bira, potvrđuje i razrješuje sve potrebne službe Sabora Stranke tijekom zasjedanja, raspravlja o izvješćima Predsjedništva i drugih tijela Stranke te daje smjernice za daljnji rad i donosi odluku o prestanku rada Stranke.

Glavni odbor je najviše operativno tijelo Stranke u razdoblju između saziva Sabora Stranke, koje ima do 55 članova, a čine ga članovi Predsjedništva, zatim izravno na unutarstranačkim izborima izabranih 15 članova te 21 županijski koordinator (uključujući i koordinatora za Grad Zagreb). Na prijedlog člana Predsjedništva u Glavni odbor Stranke može se dvotrećinskom većinom glasova svih članova Predsjedništva kooptirati još šest članova Glavnog odbora s pravom glasa. Glavni odbor skrbi se o provedbi odluka Sabora Stranke, utvrđuje prijedlog Statuta i Programa Stranke, donosi poslovnike i druge akte za čije donošenje nije propisana nadležnost nekog drugog stranačkoga tijela, donosi odluke o oblicima suradnje s drugim političkim strankama, građanskim političkim inicijativama, nezavisnim listama, nestranačkim pojedincima, uglednicima i stručnjacima s područja Republike Hrvatske, predsjedničkom kandidatu Stranke za izbore za predsjednika Republike Hrvatske te o kandidacijskim listama za izbore zastupnika u Hrvatski sabor i za lokalne izbore, utvrđuje godišnji plan Stranke i odlučuje o drugim pitanjima koja su određena Statutom.

Predsjedništvo Stranke ima od jedanaest do 13 članova, a čine ga Predsjednik, dva potpredsjednika, Politički tajnik, Organizacijski tajnik, Tajnik za mlade, četiri izabrana člana Stranke i Međunarodni tajnik. Na prijedlog člana Predsjedništva u Predsjedništvo se mogu dvotrećinskom većinom glasova svih članova Predsjedništva kooptirati još dva člana Predsjedništva s pravom glasa. Predsjedništvo saziva Sabor, odlučuje o primanju i isključenju iz članstva sukladno Statutu i Etičkom kodeksu Stranke, osniva radna tijela potrebna za djelovanje Stranke, raspravlja, predlaže i odlučuje o svim političkim pitanjima i aktivnostima, skrbi se o novčanim sredstvima potrebnim za djelovanje Stranke, odlučuje o promjeni sjedišta i adrese Stranke, o raspisivanju izbora, o provođenju žurnog stegovnog postupka i o drugim pitanjima važnim za ostvarivanje ciljeva Stranke.

Predsjednik predstavlja i zastupa Stranku te, između ostalog, brine se o poštovanju i provedbi odluka koje su donijela središnja tijela Stranke, imenuje Organizacijskog i Međunarodnog tajnika Stranke te usklađuje i potiče suradnju svih središnjih tijela. Stranka ima dva potpredsjednika i četiri člana Predsjedništva koje biraju svi članovi Stranke. Potpredsjednici i drugi članovi Predsjedništva pomažu Predsjedniku, Predsjedništvu i drugim tijelima Stranke u kojima zajedno sudjeluju te u osnivanju nižih ustrojstvenih jedinica. Predsjednik Stranke u 2021. i u vrijeme obavljanja revizije (svibanj 2022.) je dr. sc. Božo Petrov, spec. psihijatar.

Politički tajnik brine se o političkom djelovanju Stranke na svim razinama i sudjeluje u razgovorima s mogućim političkim partnerima. Političkog tajnika biraju svi članovi Stranke, a po svojoj funkciji ujedno je i tajnik Predsjedništva.

Organizacijski tajnik brine se o ljudskim potencijalima Stranke, osigurava komunikaciju između svih struktura Stranke i koordinira radom stručnih vijeća Stranke.

Organizacijskog tajnika imenuje Predsjednik Stranke, a po svojoj dužnosti je tajnik Predsjedništva i Glavnog odbora.

Nadzorni odbor ima pet članova, koji ne smiju biti članovi nijednog drugog središnjeg tijela Stranke, a biraju ih svi članovi Stranke. Zadaće Nadzornog odbora su pratiti redovito financijsko poslovanje Stranke, nadzirati provedbu Statuta i ostalih akata Stranke, zaprimati pritužbe na kršenje odredaba Statuta ili rušenja ugleda Stranke, u slučajevima određenima Statutom, odlučivati o pokretanju stegovnog postupka i provoditi stegovni postupak kao prvostupanjsko tijelo te poduzimati sve druge radnje u skladu s odredbama Statuta.

Klub mladih čine osobe s navršениh 18 do navršениh 35 godina života. Klub mladih prati događanja koja su povezana s politikama za mlade u Republici Hrvatskoj, kreira prijedloge javnih politika usmjerenih mladima i potiče mlade na bavljenje politikom i društvenim aktivizmom na svim razinama.

Osim Statuta i Pravilnika o teritorijalnom ustrojstvenom obliku Stranke te njihovih izmjena i dopuna, Sabor Stranke je u siječnju 2017. donio Etički kodeks, a izmjene i dopune u studenome 2020. Predsjedništvo Stranke je u ožujku 2017. donijelo Pravilnik o financijskom poslovanju. Glavni odbor Stranke je u svibnju 2018. donio Pravilnik o radu, Pravilnik o zaštiti osobnih podataka te Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, a njegove izmjene i dopune u rujnu 2021.

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta te njegovim izmjenama i dopunama određeno je da su osnovne organizacijske jedinice Stranke: Središnji ured, regionalni uredi i sjedište. Središnji ured čine sljedeći odjeli i službe: Tajništvo, Služba terenskih poslova, nabave i logistike, Služba za pravne, opće i kadrovske poslove, Služba za odnose s javnošću, Služba za analitiku i Služba za financije i računovodstvo. Stranka je u 2021. imala pet regionalnih ureda u gradovima Splitu, Metkoviću, Rijeci, Osijeku i Varaždinu, a regionalne urede osniva u mjestima gdje ima zaposlene osobe, u skladu s ugovorima o radu i Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta te njegovim izmjenama i dopunama.

Stranka je na početku 2021. imala 15 zaposlenika (od čega jednu zaposlenicu na određeno vrijeme), a na koncu 2021. ima 14 zaposlenika na neodređeno vrijeme. Stranka ostvaruje prihode iz proračuna, od dobrovoljnih priloga (donacija) i drugih prihoda u skladu s propisima.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbi članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14), poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti. Financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito. Načelo javnosti i transparentnosti znači obvezu osiguranja javnosti u područjima primjene ovoga Zakona koja se odnose na financijsko izvještavanje.

Postupci i metode unutarnjih kontrola Stranke opisani su unutarnjim aktima, odnosno pravilnicima i odlukama.

Tijekom 2021. Stranka je primjenjivala sljedeće unutarnje akte: Statut, Pravilnik o radu, Pravilnik o financijskom poslovanju (kojim je uređeno materijalno-financijsko poslovanje Stranke), Pravila nabave robe i usluga, Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta te Izmjene i dopune navedenog Pravilnika, Etički kodeks, Izmjene i dopune Etičkog kodeksa te Odluku o vrsti aplikacije, načinu, postupku i obujmu kontrole i izvješćivanja o radu u svim organizacijskim jedinicama Stranke.

Etičkim kodeksom (iz siječnja 2017.) te njegovim izmjenama i dopunama (iz studenoga 2020.) uređena su pravila ponašanja, etička načela, nadležnost Nadzornog odbora, ovlasti Predsjedništva, materijalne odredbe koje se tiču odgovornosti, obveza i pravila ponašanja članova Stranke, postupovna pravila Nadzornog odbora pri odlučivanju o odgovornosti i obvezama članova Stranke, stegovne mjere te izricanje stegovnih mjera.

Predsjedništvo Stranke je u rujnu 2021. donijelo Odluku o vrsti aplikacije, načinu, postupku i obujmu kontrole i izvješćivanja o radu u svim organizacijskim jedinicama Stranke, kojom je uređen način, postupak i obujam provođenja kontrole i izvješćivanja o radu te vrsta aplikacije kojom se provode kontrole i izvješćivanje. Odredbama spomenute Odluke, između ostalog, propisano je svakodnevno izvještavanje zaposlenih o radu (u pisanom obliku) Organizacijskom tajniku, koji jednom mjesečno podnosi izvještaj Predsjedništvu Stranke.

Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja do listopada 2021. obavljala je Služba za financije i računovodstvo Stranke, a od tada su navedeni poslovi (zbog objektivnih i drugih okolnosti) povjereni trgovačkom društvu koje je, između ostalog, registrirano za računovodstvene i knjigovodstvene poslove, na temelju zaključenog ugovora. Financijsku dokumentaciju kojom se stvaraju obveze Stranke ovjerava Predsjednik Stranke ili Organizacijski tajnik.

Stranka provodi vanjsku komunikaciju putem organiziranja tribina i skupova koji su dostupni javnosti, konferencija za tisak, posredstvom javnih priopćenja preko društvenih mreža i mrežnih stranica Stranke te na druge dopuštene načine. Stranka poštuje propise kojima je regulirano pravo pristupa informacijama, transparentnost i odgovornost, objavljivanje propisanih izvještaja i planova te drugih akata.

Planiranje

Godišnji program rada i Financijski plan za 2021. doneseni su u prosincu 2020., a Izmjene i dopune godišnjeg programa rada i financijskog plana u prosincu 2021.

Financijskim planom planirani su prihodi u iznosu od 5.306.000,00 kn, rashodi u iznosu od 6.227.000,00 kn te manjak prihoda u iznosu od 921.000,00 kn (koji se planira pokriti iz prenesenog viška prihoda iz prethodnih razdoblja).

Izmjenama i dopunama financijskog plana, prihodi su planirani u iznosu od 5.091.498,00 kn, što je 214.502,00 kn ili 4,0 % manje, a rashodi u iznosu od 6.620.424,00 kn, što je 393.424,00 kn ili 6,3 % više u odnosu na Financijski plan. Također je planiran manjak prihoda u iznosu od 1.528.926,00 kn (koji se planira pokriti iz prenesenog viška prihoda iz prethodnih razdoblja). Planirani prihodi odnose se na prihode po posebnim propisima u iznosu od 4.738.998,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 227.500,00 kn te prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 125.000,00 kn. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 3.735.494,00 kn, rashode za zaposlene u iznosu od 1.867.930,00 kn, rashode za donacije (pomoći) u iznosu od 420.000,00 kn, druge rashode u iznosu od 410.000,00 kn, rashode amortizacije u iznosu od 170.000,00 kn te financijske rashode u iznosu od 17.000,00 kn.

U odnosu na Financijski plan, Izmjenama i dopunama financijskog plana značajnije su smanjeni planirani prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 629.672,00 kn ili 41,7 % (zbog manjeg broja članova Stranke u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nakon održanih lokalnih izbora u svibnju 2021.), dok su istodobno više planirani drugi rashodi za 390.000,00 kn ili 1 950,0 % i rashodi za donacije (pomoći) za 300.000,00 kn ili 250,0 % zbog financiranja troškova izborne promidžbe za lokalne izbore te sufinanciranja referendumskih aktivnosti.

Godišnji program rada i Izmjene i dopune godišnjeg programa rada za 2021. sadrže planirane ciljeve te aktivnosti i zadaće koje Stranka treba obaviti kako bi se ostvarili navedeni ciljevi. Za izvršenje aktivnosti predviđenih Godišnjim programom rada planirana su sredstva u iznosu od 6.227.000,00 kn, a Izmjenama i dopunama godišnjeg programa rada u iznosu od 6.620.424,00,00 kn, od čega se na redovito djelovanje i poslovanje odnosi 3.677.000,00 kn, za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika 2.893.424,00 kn i za osnivanje županijskih, gradskih i općinskih koordinacija 50.000,00 kn.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, izborne promidžbe i referenduma (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2021. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima. Financijski izvještaji za 2021., zajedno s propisanim priložima (Godišnji program rada i Financijski plan za 2022. te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti tijekom godine), dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja (u ožujku 2022.) i tijekom obavljanja revizije (u svibnju 2022.) te objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Kod financijskih izvještaja koji su dostavljeni u svibnju 2022. izmijenjeni su podaci koji se odnose na osobu zaduženu za financijske izvještaje.

Također, tijekom obavljanja revizije (svibanj 2022.) Stranka je Državnom uredu za reviziju dostavila i Godišnji program rada i Financijski plan za 2021. te njihove izmjene i dopune (nisu uneseni u informacijski sustav za nadzor financiranja).

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2021., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 5.965.155,00 kn, što je 1.884.523,00 kn ili 24,0 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane veći za 873.657,00 kn ili 17,2 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2020.	Ostvareno za 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz državnog proračuna	5.507.734,00	3.237.917,00	58,8
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	2.155.238,00	2.165.165,00	100,5
3.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	31.455,00	287.043,00	912,6
4.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	155.231,00	271.374,00	174,8
5.	Drugi prihodi	20,00	3.656,00	18 280,0
	Ukupni prihodi	7.849.678,00	5.965.155,00	76,0

U ukupno ostvarenim prihodima značajniji udjel imaju prihodi iz državnog proračuna u iznosu od 3.237.917,00 kn ili 54,3 % i prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 2.165.165,00 kn ili 36,3 %. Svi drugi prihodi iznose 562.073,00 kn i imaju udjel od 9,4 % u ukupno ostvarenim prihodima.

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnija odstupanja odnose se na prihode iz državnog proračuna koji su manji za 2.269.817,00 kn ili 41,2 % jer su prethodne godine ostvareni prihodi od naknade izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor te zbog manjeg broj zastupnika u 10. sazivu Hrvatskoga sabora, dok su prihodi od članarina i članskih doprinosa veći za 255.588,00 kn ili 812,6 % zbog pogrešnog priznavanja spomenutih prihoda.

– Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni u iznosu od 3.237.917,00 kn odnose se na prihode za redovito godišnje financiranje Stranke u iznosu od 3.228.668,00 kn te pogrešno priznate prihode iz državnog proračuna u iznosu od 9.249,00 kn.

Prihodi za redovito godišnje financiranje Stranke ostvareni su u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima. Prema odredbama članaka 6. i 7. spomenutog Zakona, pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile zastupničko mjesto u Hrvatskome saboru i nezavisni zastupnici na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog zastupnika u Hrvatskom saboru, tako da pojedinoj političkoj stranci koja je bila predlagatelj liste pripadaju sredstva razmjerna broju dobivenih zastupničkih mjesta prema konačnim rezultatima izbora za zastupnike u Hrvatski sabor.

U skladu s odlukama o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika (Narodne novine 6/21, 78/21 i 107/21), koje je donio Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora u siječnju, srpnju i rujnu 2021., Stranci su u 2021. doznačena sredstva u iznosu od 3.228.668,00 kn za osam zastupnika u 10. sazivu Hrvatskoga sabora. Sredstva su doznačavana na središnji račun Stranke u siječnju, travnju, srpnju i listopadu 2021.

– Prihodi iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni u iznosu od 2.165.165,00 kn odnose se na prihode za redovito godišnje financiranje Stranke u iznosu od 1.686.324,00 kn te od naknade troškova izborne promidžbe u iznosu od 478.841,00 kn.

Prihodi za redovito godišnje financiranje Stranke ostvareni su na temelju odredaba Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma te odluka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o financiranju Stranke iz njihovih proračuna. Prema odredbama članaka 6. i 7. navedenog Zakona, pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave i nezavisni vijećnici na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave, tako da pojedinoj političkoj stranci koja je bila predlagatelj liste pripadaju sredstva razmjerna broju dobivenih mjesta članova u predstavničkom tijelu jedinice samouprave prema konačnim rezultatima izbora za članove predstavničkog tijela jedinice samouprave. Odredbom članka 96. navedenog Zakona, propisano je da će se postupci koji su započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona, a koji nisu dovršeni, dovršiti prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 – pročišćeni tekst, 2/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 96/16 i 70/17). Do lokalnih izbora u svibnju 2021. Stranka je imala 156 vijećnika u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a nakon održanih izbora u svibnju 2021. ima ih 141.

Prihodi od naknade troškova izborne promidžbe u iznosu od 478.841,00 kn ostvareni su za izbore održane u svibnju 2021., i to: za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 367.466,00 kn te za izbor članova vijeća gradskih četvrti i vijeća mjesnih odbora Grada Zagreba u iznosu od 111.375,00 kn.

Za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sredstva od naknade troškova izborne promidžbe doznačena su na posebne račune Stranke otvorene za financiranje troškova izborne promidžbe na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 41/21). Prema spomenutoj Odluci pravo na naknadu troškova izborne promidžbe imaju političke stranke i liste grupe birača koje na izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dobiju najmanje jednog člana predstavničkog tijela. U skladu s navedenom Odlukom Stranka je ostvarila pravo na naknadu troškova izborne promidžbe za izabranih 37 članova županijskih skupština, 66 članova gradskih vijeća te 38 članova općinskih vijeća na izborima održanim u svibnju 2021.

Za izbor članova vijeća gradskih četvrti i članova vijeća mjesnih odbora Grada Zagreba, ostvareni su prihodi za izabranih 17 članova vijeća gradskih četvrti te 41 člana vijeća mjesnih odbora na izborima održanim u svibnju 2021. Sredstva su doznačena na poseban račun Stranke otvoren za financiranje troškova izborne promidžbe na temelju Zaključka (zamjenice gradonačelnika koja je obnašala dužnost gradonačelnika Grada Zagreba) o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor članova vijeća gradskih četvrti i članova vijeća mjesnih odbora iz ožujka 2021., prema kojem pravo na naknadu troškova izborne promidžbe imaju političke stranke i nositelji kandidacijskih lista grupe birača koje na izborima za članove vijeća gradskih četvrti odnosno vijeća mjesnih odbora dobiju najmanje jednog člana u spomenutim predstavničkim tijelima.

– Prihodi od članarina i članskih doprinosa

Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 287.043,00 kn, a odnose se na članarine koje su na koncu prethodne godine bile evidentirane u poslovnim knjigama u okviru odgođenog priznavanja prihoda u iznosu od 275.113,00 kn, a u tekućoj godini (2021.) su u prihode priznati računovodstvenom pogreškom te ostvarene prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 11.930,00 kn. Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su prema Odluci o visini članarine, pretpostavkama plaćanja i načinu prikupljanja, koju je donio Glavni odbor Stranke u 2017. Spomenuta Odluka donesena je na temelju odredaba članaka 19. i 21. Statuta te članka 15. Pravilnika o članstvu. Navedenom Odlukom svi članovi Stranke obvezni su plaćati članarinu koja se plaća mjesečno, na redovni račun Stranke te utvrđuje ovisno o statusu člana, i to za dužnosnike 150,00 kn mjesečno, za članove koji su zaposleni 30,00 kn mjesečno te za članove koji su nezaposleni, umirovljenike, studente ili u kategoriji koja nije određena 5,00 kn mjesečno. Odlukom Glavnog odbora Stranke iz rujna 2021., koja je stupila na snagu u siječnju 2022., ukida se članarina za sve članove Stranke koji nisu članovi predstavničkih tijela te se otpisuje neplaćena članarina do siječnja 2022.; članovi Stranke koji su članovi predstavničkih tijela i nadalje plaćaju članarinu u iznosu od 30,00 kn mjesečno, a članovi Stranke koji su dužnosnici i nadalje su obvezni plaćati članarinu u iznosu od 150,00 kn mjesečno kako je utvrđeno Odlukom Glavnog odbora Stranke iz 2017. Prema podacima Stranke u 2021. ukupno je bilo osam članova Stranke koji su dužnosnici i 56 članova u predstavničkim tijelima.

Ustrojena je evidencija članova Stranke, prema kojoj koncem 2021. Stranka ima 775 članova. Stranka je vodila evidenciju o primljenim članarinama u 2021. te izdavala potvrde o primitku članarina.

– Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) ostvareni su u iznosu od 271.374,00 kn. Odnose se na povrat preostalih neutrošenih sredstava s posebnih računa za financiranje troškova izborne promidžbe kandidata na izborima za općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihove zamjenike koje je Stranka predložila u iznosu od 181.545,00 kn; sredstva koje su političke stranke – koalicijski partneri s kojima je Stranka sudjelovala na lokalnim izborima uplatile za financiranje izborne promidžbe u iznosu od 35.945,00 kn te dobrovoljne priloge (donacije) za financiranje redovitih političkih aktivnosti u iznosu od 36.885,00 kn i za financiranje troškova izborne promidžbe u iznosu od 16.999,00 kn.

Dobrovoljni prilozima (donacije) za financiranje redovitih političkih aktivnosti ostvareni su od uplata u novcu od 23 fizičke osobe u iznosima od 100,00 kn do 5.000,00 kn te jedne pravne osobe u iznosu od 3.000,00 kn. Dobrovoljni prilozima (donacije) za financiranje troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te za izbor članova vijeća gradskih četvrti i članova vijeća mjesnih odbora Grada Zagreba ostvareni su od uplata u novcu pet fizičkih osoba u iznosima od 2.000,00 kn do 4.999,00 kn te jedne pravne osobe u iznosu od 2.000,00 kn, koje su uplaćene na posebne račune Stranke za financiranje troškova izborne promidžbe.

Za primljene dobrovoljne priloge (donacije) vođene su evidencije, izdavane potvrde, a za primljeni dobrovoljni prilog (donaciju) od 5.000,00 kn zaključen je ugovor.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2021., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 7.306.398,00 kn, što je 1.247.117,00 kn ili 20,6 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 685.974,00 kn ili 10,4 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2020.	Ostvareno za 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	2.207.613,00	2.180.768,00	98,8
2.	Materijalni rashodi	3.565.434,00	4.007.208,00	112,4
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	1.866.671,00	1.765.398,00	94,6
2.2.	Drugi materijalni rashodi	1.698.763,00	2.241.810,00	132,0
3.	Rashodi amortizacije	151.652,00	137.901,00	90,9
4.	Financijski rashodi	10.764,00	29.404,00	273,2
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	118.641,00	540.395,00	455,5
6.	Drugi rashodi	5.177,00	410.722,00	7 933,6
	Ukupni rashodi	6.059.281,00	7.306.398,00	120,6
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	7.849.678,00	5.965.155,00	76,0
	Višak prihoda	1.790.397,00	0,00	-
	Manjak prihoda	0,00	1.341.243,00	-

U ukupno ostvarenim rashodima značajniji udjel imaju materijalni rashodi u iznosu od 4.007.208,00 kn ili 54,9 % te rashodi za zaposlene u iznosu od 2.180.768,00 kn ili 29,8 %. Svi drugi rashodi iznose 1.118.422,00 kn i imaju udjel od 15,3 % u ukupnim rashodima.

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije odstupanje odnosi se na materijalne rashode koji su veći za 441.774,00 kn ili 12,4 %. U okviru spomenutih rashoda, rashodi za usluge veći su za 490.362,00 kn ili 28,9 % zbog više ostvarenih rashoda za intelektualne usluge u iznosu od 190.324,00 kn te za druge usluge u iznosu od 122.295,00 kn. Nadalje, vrijednosno značajnije odstupanje odnosi se na rashode za donacije (pomoći) koji su veći za 421.754,00 kn ili 355,5 % jer je Stranka tijekom prosinca 2021., temeljem zaključenih ugovora o davanju donacija (pomoći), doznala sredstva dvjema građanskim inicijativama za financiranje dvije referendumske aktivnosti te zbog prijenosa sredstava temeljem zaključenih koalicijskih sporazuma s političkim strankama – koalicijskim partnerima za financiranje troškova izborne promidžbe na lokalnim izborima u svibnju 2021. Također, značajno je i odstupanje drugih rashoda koji su veći za 405.545,00 kn i to, između ostalog, zbog prenesenih sredstava na posebne račune kandidata za financiranje izborne promidžbe za izbor općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika koje je Stranka predložila na lokalnim izborima u svibnju 2021.

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu od 2.180.768,00 kn odnose se na rashode za brutoplaće za redovan rad u iznosu od 1.825.791,00 kn, doprinose na plaće u iznosu od 298.154,00 kn te druge rashode za zaposlene u iznosu od 56.823,00 kn (nagrade za rezultate rada u iznosu od 27.400,00 kn, božićnice u iznosu od 14.800,00 kn, naknada za korištenje godišnjeg odmora u iznosu od 8.500,00 kn, naknade za neiskorišteni godišnji odmor u iznosu od 3.623,00 kn i stručno usavršavanje u iznosu od 2.500,00 kn). Plaće su obračunavane prema odredbama Pravilnika o radu, zaključenim ugovorima o radu te propisima koji uređuju obračun i isplatu plaća.

– Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni u iznosu od 1.765.398,00 kn odnose se na rashode za izbornu promidžbu za izbor članova predstavničkih tijela na lokalnim izborima održanim u svibnju 2021. u iznosu od 1.446.056,00 kn te rashode za redovnu promidžbu i informiranje Stranke (između ostalog, medijsko oglašavanje, *billboard*, *city light* i promidžbeni materijal) u iznosu od 319.342,00 kn.

Rashodi za izbornu promidžbu za izbor članova predstavničkih tijela na lokalnim izborima u svibnju 2021. u iznosu od 1.446.056,00 kn odnose se na usluge promidžbe i informiranja (najvećim dijelom na medijsko oglašavanje u elektroničkim i tiskanim medijima odnosno produkciju i emitiranje radijskih i televizijskih spotova, radijsku emisiju te objavu oglasa i članka u tiskanim novinama, izradu mrežnih stranica i oglašavanje na *billboard* lokacijama) u iznosu od 535.824,00 kn; druge usluge (tiskarske i grafičke usluge, izradu filma i fotografija te produkciju videospotova) u iznosu od 328.620,00 kn; rashode za materijal i gorivo (najvećim djelom za materijal za promidžbu) u iznosu od 235.759,00 kn; najamnine i zakupnine (najam javnih površina i prijevoznih sredstava) u iznosu od 113.636,00 kn; intelektualne i osobne usluge (između ostalog, istraživanje javnog mijenja i usluge student-servisa) u iznosu od 84.378,00 kn; reprezentaciju u iznosu od 35.054,00 kn; usluge prijevoza u iznosu od 34.500,00 kn; naknade osobama izvan radnog odnosa (za obavljanje aktivnosti temeljem zaključenih ugovora o djelu te troškove službenih putovanja) u iznosu od 29.801,00 kn; nespomenute materijalne rashode u iznosu od 14.125,00 kn; naknade troškova službenih putovanja zaposlenima u iznosu od 12.503,00 kn; naknade troškova službenih putovanja članovima predstavničkih tijela u iznosu od 9.052,00 kn; računalne usluge u iznosu od 7.100,00 kn; naknade troškova službenih putovanja osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 5.199,00 kn te goriva u iznosu od 505,00 kn.

Stranka je na lokalnim izborima održanim u svibnju 2021. za izbor članova predstavničkih tijela nastupala samostalno te s političkim strankama – koalicijskim partnerima na temelju 49 zaključenih sporazuma o zajedničkom izlasku na izbore. Spomenutim sporazumima je, između ostalog, utvrđeno predlaganje zajedničke liste i kandidata, otvaranje posebnih računa te raspodjela sredstava od naknade troškova izborne promidžbe. Za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Stranka je otvorila 70 posebnih računa za financiranje troškova izborne promidžbe. Tijekom 2021. političke stranke – koalicijski partneri su na račun Stranke uplatili predujmove za provedbu izborne promidžbe u ukupnom iznosu od 35.945,00 kn, koji su pogrešno evidentirani u poslovnim knjigama Stranke u okviru prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija). Također je, tijekom 2021., Stranka uplatila predujmove za provedbu izborne promidžbe političkim strankama – koalicijskim partnerima u ukupnom iznosu od 141.905,00 kn, koji su također pogrešno evidentirani u poslovnim knjigama u okviru rashoda za donacije (pomoći).

Skreće se pozornost da je sporazumima o zajedničkom izlasku na izbore, između ostalog, potrebno jasno i nedvojbeno urediti način financiranja i sastavljanja obračuna zajedničkog izlaska na izbore, kako bi podaci o financiranju izborne promidžbe u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima, kao i financijskim izvještajima o financiranju izborne promidžbe bili evidentirani, odnosno iskazani u skladu s okvirom financijskog poslovanja i elementima računovodstvenog sustava neprofitnih organizacija.

Kada je Stranka nositelj koalicijskog sporazuma, primljene predujmove treba evidentirati u okviru obveza za predujmove od koalicijskih partnera za financiranje izborne promidžbe za lokalne izbore, a ukupne rashode izborne promidžbe, po okončanju izbora i obračunu udjela u troškovima, treba umanjiti za dio rashoda koji se odnosi na koalicijske partnere te u poslovnim knjigama evidentirati potraživanja od koalicijskih partnera u iznosu pripadajućeg dijela njihovih rashoda izborne promidžbe. Kada je Stranka koalicijski partner, dane predujmove u poslovnim knjigama treba evidentirati u okviru potraživanja za dane predujmove nositelju koalicijskog sporazuma, a po okončanju izbora i obračunu udjela u troškovima, treba evidentirati rashode za izbornu promidžbu na pripadajućim skupinama računa računskog plana.

Prema financijskim izvještajima o financiranju izborne promidžbe (obraci FIN-IZVJ-IP) dostavljenim Državnom izbornom povjerenstvu, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja u propisanom roku, koji sadrže podatke za Stranku i koalicijske partnere, Stranka je iskazala rashode za izbornu promidžbu za izbor članova predstavničkih tijela na lokalnim izborima u svibnju 2021. u iznosu od 2.055.659,00 kn. U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima spomenuti rashodi evidentirani su i iskazani u iznosu od 1.446.056,00 kn odnosno manje za 609.603,00 kn.

Prema podacima, iz revizijskim postupcima obuhvaćenih, Izvješća o troškovima (rashodima) izborne promidžbe (obraci IZ-T-IP), dostavljenim Državnom izbornom povjerenstvu te rashodima izborne promidžbe evidentiranim u poslovnim knjigama proizlazi da se razlika u iznosu od 609.603,00 kn odnosi na troškove za digitalno oglašavanje u iznosu od 524.360,00 kn (evidentirani su u okviru potraživanja za predujmove jer Stranka nije zaprimila račune, a za koje je u vrijeme obavljanja revizije utvrđeno da se odnose na oglašavanje na Facebooku i Googlu), za intelektualne i grafičke usluge u iznosu od 64.563,00 kn (također evidentirane u okviru potraživanja za predujmove) te naknadu za bankarske usluge i usluge platnog prometa na posebnim računima za financiranje izborne promidžbe u iznosu od 20.680,00 kn (evidentirani u okviru financijskih rashoda za redovno poslovanje). Prema pisanom obrazloženju odgovorne osobe razlika u podacima evidentiranim u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima o financiranju izborne promidžbe (obraci FIN-IZVJ-IP) nastala je jer su u spomenutim financijskim izvještajima podaci iskazani na temelju plaćanja s posebnih računa, a u poslovnim knjigama rashodi nisu evidentirani zbog nepotpune dokumentacije, odnosno neposjedovanja računovodstvenih isprava. U obrazloženju se nadalje navodi da zaposlenice koje su bile zadužene za vođenje poslovnih knjiga do konca rujna 2021. nisu obavile primopredaju te nije bilo moguće u kratkom roku utvrditi koji računovodstveni poslovi nisu obavljani, kao ni zatražiti račune od dobavljača.

Posebni računi za financiranje troškova izborne promidžbe zatvoreni su u propisanom roku, a preostala neutrošena sredstva (481.482,00 kn) vraćena su na središnji račun Stranke.

– Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni u iznosu od 2.241.810,00 kn odnose se na tiskarske i grafičke usluge, izradu filma i fotografija te produkciju videospotova u iznosu od 476.248,00 kn; intelektualne i osobne usluge (između ostalog, istraživanje javnog mijenja, knjigovodstvene usluge i usluge student-servisa) u iznosu od 456.713,00 kn; zakupnine i najamnine u iznosu od 274.513,00 kn (između ostalog, najam poslovnih prostora za redovno poslovanje Stranke, zakup javne površine te najam opreme i prijevoznih sredstava); materijal i gorivo u iznosu od 201.287,00 kn (između ostalog, za uredski materijal i promidžbeni materijal); naknade troškova zaposlenima u iznosu od 150.905,00 kn (službena putovanja u iznosu od 98.400,00 kn te prijevoz na posao i s posla u iznosu od 52.505,00 kn); naknade drugim osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 136.163,00 kn (za obavljanje aktivnosti prema zaključenim ugovorima o djelu i ugovorima o autorskom djelu u iznosu od 59.191,00 kn i za naknade troškova službenih putovanja članova u iznosu od 76.972,00 kn); reprezentaciju (ugošćivanje i prigodni pokloni) u iznosu od 126.390,00 kn; naknade troškova službenih putovanja članovima predstavničkih tijela u iznosu od 113.848,00 kn; usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 100.340,00 kn; usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 52.562,00 kn; energiju (električna energija, gorivo i plin) u iznosu od 47.715,00 kn; sitni inventar u iznosu od 28.237,00 kn; komunalne usluge u iznosu od 22.389,00 kn; kotizaciju u iznosu od 8.625,00 kn; premije osiguranja u iznosu od 5.636,00 kn; računalne usluge u iznosu od 3.750,00 kn i druge nespomenute materijalne rashode u iznosu od 36.488,00 kn.

– Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije ostvareni su u iznosu od 137.901,00 kn. Amortizacija je obračunana po stopama amortizacije koje su propisane Pravilnikom o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18 i 103/18 – ispravak).

– Financijski rashodi

Vrijednosno najznačajniji financijski rashodi ostvareni u iznosu od 28.836,00 kn ili 98,1 % spomenutih rashoda odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa za potrebe izborne promidžbe za lokalne izbore u iznosu od 20.680,00 kn te za redovito poslovanje Stranke u iznosu od 8.156,00 kn.

– Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni u iznosu od 540.395,00 kn odnose se na prijenose sredstava temeljem zaključenih ugovora o davanju donacija (pomoći) dvjema građanskim inicijativama za financiranje dvije referendumske aktivnosti u ukupnom iznosu od 350.000,00 kn i zaključenih koalicijskih sporazuma s političkim strankama – koalicijskim partnerima u iznosu od 144.221,00 kn te tekuće donacije neprofitnim organizacijama (udrugama u području sporta, očuvanja tradicije i običaja, humanitarnoga djelovanja, kulture i drugih područja) u iznosu od 37.674,00 kn i donacije građanima i kućanstvima u iznosu od 8.500,00 kn. Tekuće donacije neprofitnim organizacijama te građanima i kućanstvima dane su na temelju odluka Predsjednika Stranke o dodjeli donacija (pomoći) te zahtjeva pravnih i fizičkih osoba, a u skladu s Programom rada i njegovim izmjenama i dopunama.

– Drugi rashodi

Drugi rashodi ostvareni su u iznosu od 410.722,00 kn, a vrijednosno najznačajniji u iznosu od 409.200,00 kn odnose se na sredstva prenesena na posebne račune za financiranje izborne promidžbe kandidata za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te njihove zamjenike (u Zagrebačkoj, Varaždinskoj, Dubrovačko-neretvanskoj, Splitsko-dalmatinskoj, Primorsko-goranskoj te Sisačko-moslavačkoj županiji; gradovima Zagrebu, Splitu, Rijeci, Dubrovniku, Metkoviću, Kaštelima, Sinju, Đakovu, Velikoj Gorici, Križevcima i Jastrebarskom te Općini Podstrana) koje je predložila Stranka.

– Manjak/višak prihoda

Manjak prihoda za 2021. iznosi 1.341.243,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnih godina iznosi 3.294.590,00 kn te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 1.953.347,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2021., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 2.148.248,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2021.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2021.	31. prosinca 2021.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	309.616,00	273.163,00	88,2
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	308.866,00	272.413,00	88,2
1.2.	Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	750,00	750,00	100,0
2.	Financijska imovina	3.650.418,00	1.875.085,00	51,4
2.1.	Novac u banci i blagajni	3.282.079,00	722.504,00	22,0
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo	17.401,00	868.506,00	4 991,1
2.3.	Potraživanja za prihode	337.931,00	281.360,00	83,3
2.4.	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	13.007,00	2.715,00	20,9
	Ukupno imovina	3.960.034,00	2.148.248,00	54,2
3.	Obveze	665.444,00	194.901,00	29,3
3.1.	Obveze za rashode	268.039,00	194.901,00	72,7
3.2.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	397.405,00	0,00	-
4.	Vlastiti izvori	3.294.590,00	1.953.347,00	59,3
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	3.960.034,00	2.148.248,00	54,2

Ukupna vrijednost imovine, odnosno obveza i vlastitih izvora iskazana koncem godine manja je u odnosu na stanje iskazano početkom godine za 1.811.786,00 kn ili 45,8 %.

Smanjenje vrijednosti imovine odnosi se na financijsku imovinu koja je manja za 1.775.333,00 kn ili 48,6 % zbog smanjenja novčanih sredstava. Također, vlastiti izvori manji su za 1.341.243,00 kn ili 40,7 % (zbog ostvarenog manjka prihoda u izvještajnom razdoblju).

Proizvedena dugotrajna imovina u vrijednosno značajnijem dijelu (258.849,00 kn ili 95,0 %) odnosi se na uredski namještaj u iznosu od 94.105,00 kn, ostalu uredsku opremu (zavjese, vješalice, uništavači, nosač za TV, tapison, sustav videonadzora) u iznosu od 62.758,00 kn, računala i računalnu opremu u iznosu od 46.266,00 kn, prijevozna sredstva (osobno vozilo) u iznosu od 41.440,00 kn te opremu za grijanje, ventilaciju i hlađenje u iznosu od 14.280,00 kn.

Novac u banci i blagajni u iznosu od 722.504,00 kn odnosi se na novčana sredstva na računu poslovne banke na koncu godine u iznosu od 721.406,00 kn i u blagajni u iznosu od 1.098,00 kn.

Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo u vrijednosno najznačajnijem dijelu odnose se na potraživanja za predujmove u iznosu od 840.257,00 kn. Prema obrazloženju odgovorne osobe odnose se na sredstva plaćena dobavljačima tijekom godine (na temelju ponuda) za koja Stranka do konca godine nije zaprimila račune. Koncem godine u poslovnim knjigama evidentirano je zaduženje računa potraživanja za predujmove u iznosu od 840.257,00 kn uz istodobno zatvaranje pretplate na računu obveza prema dobavljačima u jednakom iznosu.

Potraživanja za prihode u vrijednosno značajnijem dijelu odnose se na potraživanja za prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 260.790,00 kn te potraživanja za prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 19.941,00 kn (spomenuta potraživanja se u cijelosti odnose na prethodne godine). Do vremena obavljanja revizije (svibanj 2022.) potraživanja za prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su u cijelosti naplaćena, a potraživanja za članarine i članske doprinose otpisana su na temelju Odluke Glavnog odbora Stranke iz rujna 2021.

Obveze za rashode u iznosu od 194.901,00 kn odnose se na obveze za plaće i doprinose na plaće zaposlenika za prosinac 2021. u iznosu od 158.560,00 kn te obveze za materijalne rashode u iznosu od 36.341,00 kn. Obveze iskazane koncem godine do vremena obavljanja revizije (svibanj 2022.) podmirene su u cijelosti.

Vlastiti izvori na koncu godine iznose 1.953.347,00 kn, a odnose se na višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju.

III. REVIZIJA ZA 2021.

Postupci revizije provedeni su od 7. travnja do 20. rujna 2022.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18 i 103/18 – ispravak)
4. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu
4. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontroli te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15)
5. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija
6. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19)
7. Statut Stranke (siječanj 2017.)
8. Statutarna odluka o izmjenama i dopunama Statuta Stranke
9. Program Stranke (studenj 2012.)

10. Godišnji program rada i Financijski plan Stranke za 2021. (prosinac 2020.) te Izmjene i dopune godišnjeg programa rada i financijskog plana za 2021. (prosinac 2021.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz Financijskog plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Stranke. Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2021.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2021. utvrđene su nepravilnosti i propust koji se odnose na sustav unutarnjih kontrola, računovodstveno poslovanje, financijske izvještaje te dobrovoljne priloge (donacije).

1. Sustav unutarnjih kontrola

1.1. Prema odredbi članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito.

Predsjedništvo Stranke je u ožujku 2017. donijelo Pravilnik o financijskom poslovanju, kojim se uređuje materijalno i financijsko poslovanje Stranke na način da se utvrđuju prihodi, rashodi, pravo stvaranja obveza, financijski planovi, financiranje Stranke, raspolaganje i kontrola raspolaganja imovinom, izvještavanje i druga pitanja financijske naravi. Odredbama navedenog Pravilnika, također je, između ostalog, utvrđeno da Nadzorni odbor obavlja nadzor nad materijalnim i financijskim poslovanjem Stranke (u veljači 2022. prihvatio je financijske izvještaje za 2021.), a financijsku dokumentaciju kojom se stvaraju obveze Stranke ovjerava Predsjednik Stranke ili Organizacijski tajnik.

Revizijom su uočene nepravilnosti i propusti koje se odnose na računovodstveno poslovanje, financijske izvještaje te dobrovoljne priloge (donacije). Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja do listopada 2021. obavljala je Služba za financije i računovodstvo Stranke, a od tada su navedeni poslovi (zbog objektivnih i drugih okolnosti) povjereni trgovačkom društvu koje je, između ostalog, registrirano za računovodstvene i knjigovodstvene poslove, na temelju zaključenog ugovora. Nepravilnosti u računovodstvenom poslovanju i financijskom izvještavanju posljedica su, između ostalog, nedovoljnih kontrolnih aktivnosti te koordinacije između središnjih tijela i Službe za financije i računovodstvo Stranke, kao i trgovačkog društva kojemu je povjereni vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja. Dobro organiziran sustav unutarnjih kontrola povećava vjerojatnost da će informacije o financijskom položaju i uspješnosti poslovanja biti realno i objektivno iskazane u financijskim izvještajima, a sredstva korištena racionalno i učinkovito.

Državni ured za reviziju preporučuje i nadalje razvijati sustav unutarnjih kontrola u cilju osiguranja pravilnosti u poslovanju, sprječavanja i otklanjanja pogrešaka te osiguranja kvalitete materijalnog i financijskog poslovanja Stranke.

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije. Nepravilnosti se odnose na evidentiranje i iskazivanje poslovnih događaja te potraživanja.

– Evidentiranje i iskazivanje poslovnih događaja

U okviru prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija) u poslovnim knjigama evidentiran je i u financijskim izvještajima iskazan povrat preostalih neutrošenih sredstava u iznosu od 181.545,00 kn s posebnih računa za financiranje troškova izborne promidžbe kandidata na izborima za općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihove zamjenike koje je Stranka predložila, umjesto u okviru prihoda od povezanih neprofitnih organizacija.

Prema odredbi članka 27. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, između ostalog, sredstva koja politička stranka uplati kandidatu za financiranje izborne promidžbe i sredstva koja kandidat uplati političkoj stranci nakon izborne promidžbe sukladno ovom Zakonu smatraju se prihodima od povezanih neprofitnih organizacija. Raspored, sadržaj i primjena računa u računskom planu, između ostalog, propisani su Pravilnikom o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Državni ured za reviziju nalaže prihode u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati na odgovarajućim računima računskog plana u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima (Izvještaju o prihodima i rashodima) ukupni prihodi evidentirani su i iskazani u iznosu manjem za 135.378,00 kn. Naime, povrat preostalih neutrošenih sredstava s posebnih računa za financiranje troškova izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 481.482,00 kn nije priznat u prihode izvještajnog razdoblja, iako su navedena sredstva raspoloživa (naplaćena) u rujnu 2021. Istodobno, priznati su prihodi u iznosu od 346.104,00 kn, iako nisu bili raspoloživi (naplaćeni) u izvještajnom razdoblju, a na koncu prethodne godine evidentirani su u poslovnim knjigama u okviru računa odgođenog priznavanja prihoda i na temelju knjigovodstvene isprave odnosno temeljnice priznati u prihode izvještajnog razdoblja. Spomenuti prihodi odnose se na prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 275.113,00 kn, prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 61.743,00 kn te prihode iz državnog proračuna u iznosu od 9.248,00 kn.

Navedeno nije u skladu s odredbama članka 26. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, kojima je, između ostalog, propisano da se prihodi priznaju uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja; računovodstveno načelo nastanka događaja znači da se neresipročni prihodi (prihodi po posebnim propisima, donacije, članarine, pomoći, doprinosi i ostali slični prihodi) priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose pod uvjetom da su raspoloživi (naplaćeni) u izvještajnom razdoblju, a mogu se priznati u izvještajnom razdoblju ako su naplaćeni najkasnije do trenutka predočavanja financijskih izvještaja za isto razdoblje.

Državni ured za reviziju nalaže prihode priznavati uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

– Potraživanja

Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo, u vrijednosno najznačajnijem dijelu u iznosu od 840.257,00 kn odnose se na potraživanja za predujmove. Spomenuta potraživanja na koncu godine evidentirana su u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima (Bilanca na dan 31. prosinca 2021.) na temelju knjigovodstvene isprave, odnosno temeljnice bez priložene vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije. Prema pisanom obrazloženju odgovorne osobe odnose se na sredstva plaćena dobavljačima tijekom godine za koja Stranka do konca godine nije zaprimila račune i koja su tijekom godine u poslovnim knjigama evidentirana zaduženjem žiroračuna i odobravanjem računa obveza prema dobavljačima, a koncem godine evidentirano je zaduženje računa potraživanja za predujmove u iznosu od 840.257,00 kn uz istodobno odobrenje računa obveza prema dobavljačima za iznos pretplate po spomenutom računu u jednakom iznosu (840.257,00 kn) te se ne može potvrditi jesu li sredstva utrošena za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada Stranke. Revizijom je utvrđeno da se od navedenog iznosa potraživanja za predujmove 609.603,00 kn odnosi na izbornu promidžbu za lokalne izbore u svibnju 2021. (od čega 524.360,00 kn za oglašavanje na Facebooku i Googleu, a 64.563,00 kn za intelektualne i grafičke usluge). Navedeno nije u skladu s odredbama članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, kojima je, između ostalog, propisano da se knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Vjerodostojna je ona knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj. Knjigovodstvena isprava je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovnog događaja povodom kojeg je sastavljena.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati poslovne događaje u poslovnim knjigama na temelju vjerodostojnih, istinitih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima na koncu 2021. Stranka nije evidentirala ni iskazala potraživanja od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (osim spomenutih potraživanja u iznosu od 19.941,00 kn iz prethodnih godina). Stranka je u 2021. ostvarila pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna 55 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 141 vijećnika na temelju rezultata lokalnih izbora održanih u svibnju 2021. Pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nisu dostavile Stranci odluku o raspoređivanju sredstava iz proračuna za rad Stranke te će Stranka, prema obrazloženju odgovorne osobe, zatražiti od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave spomenute odluke.

Prema odredbama članaka 10. i 29. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je, između ostalog, da je neprofitna organizacija obvezna u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda te o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, kao i da financijski izvještaji neprofitne organizacije jesu izvještaji o stanju i strukturi, te promjenama u vrijednosti i obujmu imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda i rashoda.

Državni ured za reviziju nalaže potraživanja od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

3. Financijski izvještaji

- 3.1. Za 2021. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima. Financijski izvještaji za 2021., zajedno s propisanim priložima (Godišnji program rada i Financijski plan za 2022. te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti tijekom godine), dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja (u ožujku 2022.) i tijekom obavljanja revizije (u svibnju 2022.) te objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Kod financijskih izvještaja koji su dostavljeni u svibnju 2022. izmijenjeni su podaci koji se odnose na osobu zaduženu za financijske izvještaje.

U Bilanci na dan 31. prosinca 2021. u okviru izvanbilančnih zapisa nisu iskazani vrijednosni papiri (zadužnica i bjanko-zadužnica) u ukupnom iznosu od 130.000,00 kn, kao dani instrumenti osiguranja plaćanja pri zaključivanju ugovora s jedinicom lokalne samouprave i trgovačkim društvom, a evidentirani su u spomenutom iznosu u poslovnim knjigama. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 51. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i Računskom planu, kojima je propisano da izvanbilančni zapisi sadrže stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije i to: tuđa materijalna imovine, prava i vrijednosni papiri. Oblik i sadržaj financijskih izvještaja, između ostalog i Obrasca: BIL-NPF, propisani su Pravilnikom o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija te su njegov sastavni dio.

Državni ured za reviziju nalaže iskazati u Bilanci u okviru izvanbilančnih zapisa dane vrijednosne papire u skladu s odredbama Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu te Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.

Bilješke uz financijske izvještaje su sastavljene, ali nisu potpune. Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima ne sadrže podatke o razlozima većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine, iako je iz Izvještaja o prihodima i rashodima vidljivo da su prihodi za 2021. u odnosu na prethodnu godinu manji za 1.884.523,00 kn ili 24,0 % (između ostalog, u odnosu na prethodnu godinu značajnije smanjenje odnosi se na prihode iz državnog proračuna za 2.269.817,00 kn ili 41,2 %, dok su prihodi od članarina i članskih doprinosa veći za 255.588,00 kn ili 812,6 %). Istodobno su rashodi u odnosu na ostvarenje prethodne godine veći za 1.247.117,00 kn ili 20,6 %, od kojih su vrijednosno značajnije veći materijalni rashodi za 441.774,00 kn ili 12,4 %, rashodi za donacije (pomoći) za 421.754,00 kn ili 355,5 % te drugi rashodi za 405.545,00 kn ili 7 833,6 %.

Prema odredbama članka 9. Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija, Bilješke su dopuna podataka uz financijske izvještaje; u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima potrebno je navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine.

Državni ured za reviziju nalaže u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine u skladu s odredbama Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.

4. Dobrovoljni prilozi (donacije)

- 4.1. Prema Izvješću o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. (Obrazac IZ-D-RPA), 16 fizičkih i jedna pravna osoba uplatili su dobrovoljne priloge (donacije) u iznosu od 30.205,00 kn, a prema Izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (obraci IZ-D-IP), četiri fizičke i jedna pravna osoba uplatili su dobrovoljne priloge (donacije) u iznosu od 14.999,00 kn, odnosno ukupno 20 fizičkih i dvije pravne osobe uplatili su dobrovoljne priloge (donacije) u ukupnom iznosu od 45.204,00 kn. U poslovnim knjigama evidentirani su i u financijskim izvještajima iskazani prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 53.884,00 kn (za financiranje redovitih političkih aktivnosti u iznosu od 36.885,00 kn i za financiranje troškova izborne promidžbe u iznosu od 16.999,00 kn), što je više za 8.680,00 kn od iskazanih u navedenim izvješćima o primljenim donacijama za financiranje redovnih političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

Na središnji račun Stranke tijekom 2021. uplaćeni su dobrovoljni prilozi (donacije) od neimenovanih (anonimnih) izvora u iznosu od 6.680,00 kn za koje u trenutku uplate Stranci nisu bili poznati propisani podaci o donatorima.

Navedeni dobrovoljni prilozi (donacije) uplaćeni su za financiranje redovitih političkih aktivnosti od sedam fizičkih osoba na središnji račun Stranke (4. listopada u iznosu od 100,00 kn, 17. studenoga u iznosu od 3.730,00 kn, 19. studenoga u iznosu od 100,00 kn, 4. prosinca u iznosu od 2.000,00 kn, 6. prosinca u iznosu od 100,00 kn, 8. prosinca u iznosu od 150,00 kn, 10. prosinca u iznosu od 200,00 kn te 27. prosinca u iznosu od 300,00 kn). Dobrovoljni prilozi (donacije) iz neimenovanih (anonimnih) izvora uplaćeni su u državni proračun 1. ožujka 2022. u iznosu od 500,00 kn te 2. ožujka 2022. u iznosu od 6.180,00 kn, odnosno ukupno 6.680,00 kn, i to od 63 do 116 dana izvan zakonom propisanog roka.

Također, na poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe za izbor članova vijeća gradskih četvrti i članova vijeća mjesnih odbora Grada Zagreba jedna fizička osoba uplatila je dobrovoljni prilog (donaciju) u iznosu od 2.000,00 kn (10. svibnja 2021.) koja nije iskazana u izvješćima o primljenim donacijama u zakonom propisanom roku.

Stranka je za vrijeme obavljanja revizije prijavila Državnom izbornom povjerenstvu (6. svibnja 2022.) i Državnom uredu za reviziju (10. svibnja 2022.) primitke dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu od 8.680,00 kn koji se odnose na dobrovoljne priloge (donacije) iz neimenovanih (anonimnih) izvora u iznosu od 6.680,00 kn te dobrovoljni prilog (donaciju) za financiranje izborne promidžbe u iznosu od 2.000,00 kn.

Prema odredbama članka 46. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, između ostalog, propisano je da se zabranjuju donacije iz neimenovanih (anonimnih) izvora. Donacijama iz neimenovanih (anonimnih) izvora smatraju se donacije za koje u trenutku uplate donacije nisu poznati podaci o donatoru, i to: ime, prezime i osobni identifikacijski broj fizičke osobe odnosno naziv i osobni identifikacijski broj pravne osobe. Eventualne donacije iz nedopuštenih izvora politička stranka, nezavisni zastupnik, nezavisni vijećnik, osoba ovlaštena za zastupanje neovisne liste odnosno nositelj liste grupe birača i kandidat dužni su odmah prijaviti Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu odnosno Državnom izbornom povjerenstvu eventualne donacije za financiranje izborne promidžbe, a iznos vrijednosti takve donacije doznačiti u korist državnog proračuna najkasnije u roku od 15 dana od dana primljene uplate.

Nadalje, odredbama članka 58. navedenog Zakona, između ostalog, propisano je da su političke stranke te osobe ovlaštene za zastupanje neovisnih lista odnosno nositelji lista grupe birača i kandidati dužni sastaviti i dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe s podacima o ostvarenim primicima za financiranje izborne promidžbe, izvorima financiranja te o troškovima za financiranje izborne promidžbe te s propisanim sastavnim dijelovima, u roku od 30 dana nakon održanih izbora. Sastavni dio financijskog izvještaja je izvješće o primljenim donacijama i troškovima izborne promidžbe te izvješće o iznosu cijene i iznosu ostvarenog popusta u cijeni za medijsko oglašavanje izborne promidžbe. Odredbama članka 11. Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja, između ostalog, propisano je da se Izvješće o donacijama sastavlja na Obrascu: IZ-D-IP, u tablici sa sljedećim stupcima; redni broj, ime i prezime/naziv donatora, OIB donatora, adresa donatora, datum donacije, vrsta donacije (iznos donacije u novcu, tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge) te ukupno.

Državni ured za reviziju nalaže u izvješće o donacijama unositi sve primljene dobrovoljne priloge (donacije) u propisanim rokovima, a s dobrovoljnim priložima (donacijama) iz neimenovanih (anonimnih) izvora postupati u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumima.

Stranka u Očitovanju na Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji navodi da prihvaća izraženo uvjetno mišljenje o financijskim izvještajima i bezuvjetno mišljenje o usklađenosti poslovanja te se obvezuje postupiti po svim danim nalogima i preporukama.

Provedba naloga i preporuka

1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2020., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja. Revizijom za 2021. utvrđeno je da je postupljeno prema preporuci.

U tablici u nastavku navodi se preporuka iz prošle revizije i njezin status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
1.	Rashodi	2019.	Prije donošenja odluke o otpisu potraživanja poduzeti sve mjere naplate koje su propisane zakonom.	30. lipnja 2022.	provedeno

1.2. *Stranka u Očitovanju na Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji navodi da prihvaća navedeni status o provedenoj preporuci iz prošle revizije.*